

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

13 december 2000

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Dominiek Lootens-Stael, Johan Demol en Luk Van Nieuwenhuysen –

**betreffende de niet-toepassing van het subrogatierecht
door de Vaste Commissie voor Taaltoezicht**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In het verlengde van de uitwerking van de taalwetgeving in bestuurszaken in 1962-1963, werd de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (verder : VCT) opgericht, die tot taak kreeg om te waken over de toepassing van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966. Daarbij werd de VCT opgevat als een adviesorgaan. Zij kon bijgevolg enkel adviezen uitvaardigen die, zoals bekend, het juridisch niet mogelijk maken om de toepassing van de taalwetgeving effectief af te dwingen van overheden die overtredingen begaan inzake de taalwetgeving in bestuurszaken. Het gevolg was en is dat vooral Brusselse overheden, bij gebrek aan gebruik van de bestaande sanctioneringsmechanismen door de voogdijoverheden, massaal en volkomen ongestraft de taalwetgeving in bestuurszaken ten nadele van de Brusselse Vlamingen overtraden en nog steeds overtreden, ondanks het feit dat de taalwetgeving een wetgeving van openbare orde is. Bij wijze van voorbeeld willen wij verwijzen naar een aantal gemeentelijke informatiebladen die grotendeels in het Frans zijn uitgegeven, zoals dat van de gemeente Ukkel, dat, ondanks tientallen adviezen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, tot op heden nog steeds even Franstalig is gebleven¹.

In het kader van de staatshervorming werd voor de problematiek inzake de weigering van Brusselse instellingen om de taalwetgeving in bestuurszaken na te leven, een uitweg gecreëerd. Bij bijzondere wet van 20 juli 1993 werd aan de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 onder meer een § 8 toegevoegd aan artikel 61, die er onder meer toe strekt subrogatierecht (in de plaatsstelling) te verlenen aan de VCT. Daardoor beschikt de VCT sinds 1 januari 1995 voor een beperkt aantal taalwetsovertredingen door Brusselse overheden gepleegd over de mogelijkheid om zelf de nietigheid van onwettige handelingen of documenten vast te stellen. Tevens kan zij zich vervolgens "in de plaats stellen" van de overheid die de taalwet weigert toe te passen. Concreet betekent dit dat de VCT op taalgebied zelf uitvoert wat de overtredende overheid weigert te doen, en wel op kosten van deze overheid. De VCT zou bijvoorbeeld zelf in de plaats van een onwillige Brusselse overheidsdienst een document kunnen laten drukken en verspreiden, dat conform de be-

palingen van de taalwet in bestuurszaken is opgesteld, zou zelf akten kunnen opstellen, zou zelf een Nederlandstalige loketbediende voor een gemeente, die weigert dat te doen, kunnen aanwerven enzovoort. De VCT kan in deze gevallen dus zelf optreden als een administratieve overheid, zodat haar handelingen een dwingend en bindend karakter hebben.

De toepassing van deze procedure is echter wel aan de volgende beperkingen gebonden :

- Ten eerste kan deze procedure alleen worden toegepast bij klachten die afkomstig zijn van klagers die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen (of in een faciliteitengemeente).
- Ten tweede moeten de klachten ingediend zijn door privé-personen.
- Ten derde moeten deze particulieren een belang hebben bij de zaak die zij aanklagen.
- Ten vierde moet het om klachten gaan betreffende het taalgebruik door de Brusselse administratieve overheden ten opzichte van particulieren en het publiek. De klachten moeten betrekking hebben op de volgende zeven gevallen : 1. de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn, met inbegrip van de bekendmakingen die betrekking hebben op de burgerlijke stand ; 2. de berichten en mededelingen die voor de toeristen bestemd zijn ; 3. de betrekkingen met de particulieren, met inbegrip van de antwoorden aan de particulieren ; 4. de akten die de particulieren betreffen, met inbegrip van hun gewaarmerkte vertaling ; 5. de aan particulieren uit te reiken getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen, met inbegrip van hun gewaarmerkte vertaling ; 6. de diploma's, studieattesten en studiegetuigschriften en 7. de bekendmaking van koninklijke en ministeriële besluiten.
- Ten slotte bestaat er een verjaringstermijn van vijf jaar.

Wanneer de VCT een dergelijke klacht heeft ontvangen, heeft zij volgens de wet 45 dagen om een advies uit te brengen.

In haar advies kan de VCT de overtredende overheid vragen om, binnen een door de VCT bepaalde termijn de nietigheid van de aangevochten handeling of het aangevochten document vast te stellen. Weigert de overheid hierop in te gaan binnen de door de VCT vastgestelde termijn, dan kan de VCT

¹ Cf. onder andere de adviezen 28.115/G, 28.216/B, 29.027/K, 29.205/P, 29.233/F, 29.270/A, 29.332/B.

die handeling zelf op kosten van deze overheid uitvoeren.

Alhoewel de VCT met deze nieuwe wetsbepaling sinds 1 januari 1995 over dwingende middelen beschikt om de taalwetgeving te doen toepassen, blijkt in de praktijk dat de VCT weigert om van die mogelijkheid gebruik te maken. De voorbije zes jaar werden door talrijke burgers immers honderden klachten ingediend bij de VCT tegen Brusselse overheden die herhaaldelijk, moedwillig en blijvend de taalwetgeving en de adviezen van de VCT negeren, waarbij door deze klagers uitdrukkelijk aan de VCT werd gevraagd om gebruik te maken van haar subrogatierecht. In geen enkel geval heeft de VCT hiervan totnogtoe gebruik gemaakt.

Bij wijze van voorbeeld kan worden verwezen naar de naamgeving van een aantal erkende Brusselse sociale-huisvestingsmaatschappijen. Een aantal van die maatschappijen beschikt uitsluitend over een Franstalige benaming (La Cité Moderne, Le Logis, Les Foyers Collectifs, Le Foyer Ixellois, Ville et Forêt, enzovoort) terwijl volgens de vaste rechtspraak van de VCT dergelijke maatschappijen nochtans een naam in beide talen moeten hebben. Noch de Brusselse voogdijminister, noch de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM), die de voogdij de facto uitoefent, wenst ondanks deze rechtspraak echter in te grijpen. Integendeel, in de Nederlandstalige uitgave van haar driemaandelijks tijdschrift BGHM-info maakt de BGHM zélf gebruik van deze eentalig Franse benamingen. Een eerste klacht hiertegen (BGHM-info nr. 5) werd bij de VCT ingediend op 1 maart 1996. In haar advies nr. 28.048/F van 18 april 1996 bevestigde de VCT haar eerdere rechtspraak dat elke huisvestingsmaatschappij een naam in beide talen moet hebben en dat de BGHM de Nederlandstalige benamingen dient te gebruiken in haar Nederlandstalige publicaties. Bij het verschijnen van BGHM-info nr. 6 werd op 9 juni 1996 opnieuw een klacht ingediend bij de VCT waarbij de klager vroeg om van het subrogatierecht gebruik te maken, aangezien de overtreder geen gevolg had gegeven aan het voorgaande advies van de VCT. Deze klacht leverde het advies 28.134/B van 5 december 1996 op, zonder dat de VCT daarbij echter gebruik maakte van haar subrogatierecht. Een aangezekende brief naar de VCT omtrent haar beslissing tot niet-gebruikmaking van het subrogatierecht bleef onbeantwoord. Vervolgens werd bij het verschijnen van elk nieuw nummer van BGHM-info, waarbij telkens de taalwet werd overtreden,

opnieuw klacht ingediend bij de VCT², steeds met verzoek tot de VCT om van het subrogatierecht gebruik te maken. Geen enkele van die klachten werd sindsdien door de VCT nog in behandeling genomen. Tot op heden heeft nog steeds geen enkele van de gewraakte Brusselse sociale-huisvestingsmaatschappijen haar Franstalige benaming vertaald. Tot op de dag van vandaag blijft de redactie van BGHM-info de Franstalige benamingen van deze huisvestingsmaatschappijen in haar Nederlandstalige publicaties gebruiken, en blijkt het absoluut onmogelijk te zijn om een zo eenvoudige vertaling van b.v. "Le Foyer Ixellois" in "De Elsen-se Haard" officieel gedaan te krijgen.

Uit de praktijk blijkt bijgevolg dat het ingevoerde subrogatierecht dode letter is gebleven, zelfs voor de meest eenvoudige taalwetsovertredingen. De oorzaak hiervan moet in hoofdzaak worden gezocht in de communautaire en partijpolitieke samenstelling van de VCT, die een efficiënte en juridisch correcte werking, zoals die in een democratische rechtsstaat mag worden verwacht, volkomen onmogelijk maakt. Om de taalbelangen van de Brusselse Vlamingen veilig te stellen, komt het er dus in de eerste plaats op aan de werking van de VCT te depolitiseren, en deze instelling om te vormen tot een heuse taalrechtbank.

Dominiek LOOTENS-STAEL

Johan DEMOL

Luk VAN NIEUWENHUYSEN

² Klachten ingediend op 6.9.1996, 12.12.1996, 16.3.1997, 27.6.1997, 12.10.1997, 3.2.1998 en 6.7.1998; dossiernrs. van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht : 28.182/R, 28.292/B, 29.107/W, 29.205/A, 29.331/A en 30.034/40

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op artikel 61, § 8, van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 ;
- overwegende dat
 - 1° de taalwetgeving een wetgeving van openbare orde is ;
 - 2° het massaal negeren van de taalrechten van de Brusselse Vlamingen, zoals gewaarborgd door de taalwetgeving in bestuurszaken, door de Brusselse overheidsinstanties in strijd is met de democratische rechtsbeginselen en de federale loyaliteit ;
 - 3° de Vaste Commissie voor Taaltoezicht na bijna zes jaar, ondanks de verzoeken van tientallen inwoners van Brussel, nog steeds geen enkel gebruik heeft gemaakt van het subrogatierecht dat haar krachtens artikel 61, § 8, werd toegekend ;
 - 4° de Vaste Commissie voor Taaltoezicht door haar communautaire en politieke samenstelling niet in staat blijkt te zijn om de taalrechten van de Brusselse Vlamingen in de Brusselse overheidsinstellingen te doen respecteren ;
- vraagt de Vlaamse regering
 - 1° in het kader van de staatshervorming die momenteel wordt uitgevoerd, dit dossier opnieuw ter sprake te brengen, met het oog op het wettelijk vastleggen van waterdichte waarborgen inzake de toepassing van de taalwetgeving in Brussel ;

2° er bij de federale regering op aan te dringen de nodige maatregelen te treffen om de Vaste Commissie voor Taaltoezicht te depolitiseren en ze om te vormen tot een echte taalrechtbank, bemand door op objectieve gronden benoemde apolitieke rechters.

Dominiek LOOTENS-STAEL

Johan DEMOL

Luk VAN NIEUWENHUYSEN
